

STRUKTURÁLNÍ POMOC V ODVĚTVÍ RYBOLOVU

Evropská rybářská politika byla původně financována z finančního nástroje pro orientaci rybolovu (FNOR), v období 2007–2013 ji financoval Evropský rybářský fond (ERF) a v současné době je financována z nového Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF) s rozpočtem 6,4 miliardy EUR na období 2014–2020. ENRF podporuje rybáře při přechodu na udržitelný rybolov, podporuje pobřežní komunity při diverzifikaci jejich hospodářství a financuje projekty zaměřené na tvorbu nových pracovních míst a zvyšování kvality života na evropských pobřežích.

PRÁVNÍ ZÁKLAD

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o evropském námořním a rybářském fondu.

CÍLE

Hlavním cílem strukturální politiky v odvětví rybolovu je poskytovat finanční opatření pro provádění společné rybářské politiky (SRP) a udržitelný rozvoj rybolovu a akvakulturních oblastí. Pomáhá rybářům plnit nové požadavky, které souvisí například se zákazem výmětů, novými bezpečnostními opatřeními a změnami pracovních podmínek, shromažďováním údajů a přístavní infrastrukturou.

DOSAŽENÉ VÝSLEDKY

A. Souvislosti

Strukturální politika v odvětví rybolovu se začala uplatňovat v roce 1970 v návaznosti na rozhodnutí požádat orientační sekci Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF) o podporu na výstavbu, modernizaci, uvádění na trh a zpracování v rámci odvětví rybolovu.

V roce 1992 bylo na zasedání Evropské rady v Edinburghu přijato rozhodnutí začlenit strukturální politiku v odvětví rybolovu do strukturálních fondů se svým vlastním cílem

– cíl 5 a (úprava rybářských struktur) a s vlastním finančním nástrojem pro orientaci rybolovu (FNOR). Na období 1994–1999 byla spolu s doprovodnými opatřeními, jako je předčasný odchod do důchodu nebo pobídky pro mladé rybáře apod., přijata iniciativa Společenství týkající se restrukturalizace odvětví rybolovu (PESCA) zaměřená na poskytování finanční pomoci oblastem závislým na rybolovu.

V rámci Agendy 2000 byly přijaty nové pokyny, které zahrnovaly zařazení strukturálních problémů v oblastech závislých na rybolovu pod nový cíl 2 strukturálních fondů a neobnovení iniciativy PESCA v roce 2000. Nařízení Rady (ES) č. 1263/1999 stanovilo na období 2000–2006 nový rámec pro činnost FNOR, který má umožnit dosažení udržitelné rovnováhy mezi rybolovnými zdroji a jejich využíváním.

B. Evropský rybářský fond (ERF)

1. V rámci reformy společné rybářské politiky byl nástroj FNOR počínaje obdobím 2007–2013 nahrazen fondem ERF, který má pět priorit:

- podporovat hlavní cíle společné rybářské politiky, tj. zajišťovat udržitelné využívání rybolovných zdrojů a stabilní rovnováhu mezi těmito zdroji a kapacitou rybářského loďstva EU;
- zvyšovat konkurenceschopnost a hospodářskou životaschopnost subjektů v tomto odvětví;
- podporovat takové způsoby rybolovu a produkce, které jsou šetrné k životnímu prostředí;
- poskytovat pracovníkům v tomto odvětví odpovídající podporu;
- napomáhat diverzifikaci hospodářských činností v oblastech závislých na rybolovu.

V období 2007–2013 dosahovala celková výše rozpočtu Evropského rybářského fondu 3 849 milionů EUR (2 908 milionů EUR pro konvergenční oblasti a 941 milionů EUR na ostatní oblasti).

2. Druhy opatření

- opatření zaměřená na úpravu rybářského loďstva Společenství (podpora určená na trvalé či dočasné vyřazení rybářských plavidel z provozu nebo na rekvalifikaci, přeobsazení či předčasný odchod do důchodu);
- akvakultura, zpracování a uvádění produktů na trh: podpora zavádění a používání zařízení a postupů, které snižují dopad rybolovných činností na životní prostředí, zejména v případě rybolovu malých podniků a mikropodniků;
- opatření společného zájmu: pro podporu byly způsobilé projekty, které napomáhají udržitelnému rozvoji, zachovávání zdrojů či posilování trhů s produkty rybolovu nebo které podporují navazování partnerství mezi vědeckými pracovníky a subjekty v odvětví rybolovu;
- udržitelný rozvoj pobřežních oblastí rybolovu: podpora opatření a iniciativ zaměřených na diverzifikaci a prohlubování hospodářského rozvoje v oblastech postižených úpadkem rybolovných činností;

- technická pomoc: činnosti spojené s přípravou, sledováním, správní a technickou podporou, hodnocením, auditem a kontrolou nezbytnou pro provádění navrhovaného nařízení.

Odpovědnost za rozdělování finančních prostředků mezi těchto pět priorit nesly členské státy.

EVROPSKÝ NÁMOŘNÍ A RYBÁŘSKÝ FOND (ENRF)

Aby byla dohoda Parlamentu a Rady o nové a důkladně revidované společné rybářské politice účinná, byl Evropský námořní a rybářský fond, jak byl navržen Komisí a nejprve pozměněn Parlamentem v roce 2013, dále pozměněn a svou konečnou podobu získal na základě dohody s Radou.

Evropský námořní a rybářský fond je jedním z evropských strukturálních a investičních (ESI) fondů na období 2014–2020. Tento fond je součástí okruhu 2: Udržitelný růst a přírodní zdroje. Jedná se o hlavní finanční nástroj na podporu společné rybářské politiky EU. Malá část fondu ENRF je určena na podporu integrované námořní politiky. Společná rybářská politika podporuje zejména udržitelný rybolov, udržitelnou akvakulturu, kontrolu a prosazování, shromažďování údajů a modrou ekonomiku. Fond ENRF také podporuje cíle na úrovni EU týkající se námořních a pobřežních záležitostí, jako je mezinárodní správa, znalosti v námořní oblasti a územní plánování námořních prostor. Celková částka vyčleněná na fond ENRF na období 2014–2020 činí 6 400 milionů EUR. ESI fondy fungují podle společných pravidel a ustanovení (viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013), která zlepšují a harmonizují jejich koordinaci a provádění. Fond ENRF spolufinancuje projekty společně s členskými státy: každému členskému státu je přidělen určitý podíl z celkového rozpočtu fondu na základě rozsahu jeho odvětví rybolovu (úroveň zaměstnanosti a produkce, velikost rybářského loďstva atd.). Každý členský stát poté připraví operační program popisující rozdělení zdrojů financování a předloží jej Komisi ke schválení. Vnitrostátní orgány mají mandát k výběru projektů, které budou financovány, a společně s Komisí odpovídají za provádění operačního programu.

Tento program podporuje následující čtyři hlavní oblasti:

A. Environmentálně udržitelný rybolov EU

- investice do selektivnějších lovných zařízení s cílem zamezit výmětům, a tím zvládnout dopad povinnosti vykládky všech úlovků uložené reformou společné rybářské politiky počínaje rokem 2015;
- v návaznosti na konkrétní požadavek Parlamentu je dáována přednost shromažďování údajů a kontrolám prostřednictvím podstatného navýšení podílu ENRF vyčleněného pro tento účel;
- provádění opatření pro zachování zdrojů, jako jsou období biologického odpočinku;
- zmrazení dotací pro hospodářské subjekty, které nedodrží pravidla společné rybářské politiky.

B. Konkurenceschopné odvětví rybolovu EU

- vstupní podpora pro rybáře mladší 40 let, kteří mají nejméně pětiletou odbornou praxi v tomto odvětví (až 75 000 EUR na investice do plavidel kratších než 12 m);
- podpora diverzifikace příjmů rybářů prostřednictvím pomocných činností (například rybolovnou turistikou); důležitou skutečností je, že Parlament odmítl variantu spočívající v „rekvalifikaci rybářů na jiný druh činnosti“, který původně navrhovala Komise;
- investice do zařízení na palubě s cílem lépe spravovat úlovky a zlepšit jejich kvalitu a také investice do přístavní infrastruktury pro splnění povinnosti vykládky;
- podpora inovací, včetně vývoje modernějších plavidel, která budou šetrnější k životnímu prostředí;
- podpora výrobních a marketingových plánů vypracovaných organizacemi producentů;
- podpora vyřazování plavidel rybářů, kteří ukončí činnost, za účelem snížení kapacity loďstva a intenzity rybolovu (zaměřená na segmenty loďstva s nadbytečnou kapacitou, bude ukončena do roku 2018);
- podpora nahrazování motorů za účelem snížení jejich výkonu a emisí CO₂ (podmíněná snížením výkonu motorů u plavidel o délce 12 až 24 metrů).

C. Lepší sociální podmínky:

- investice do zlepšení zdraví, hygieny a bezpečnosti na palubě;
- odborná příprava rybářů;
- zřízení fondu vzájemného pojištění tak, aby se pojištění vztahovalo na přírodní katastrofy nebo ekologické havárie nebo havárie v oblasti veřejného zdraví (to by chránilo rybáře a pěstitele ústřic i před zhoubnými jevy).

D. Modrý růst (akvakultura)

- podpora posilování technologického rozvoje, inovací a předávání znalostí;
- posílení konkurenceschopnosti a životaschopnosti podniků v odvětví akvakultury, zejména malých a středních podniků;
- iniciativy na ochranu a obnovu vodní biologické rozmanitosti a posílení ekosystémů spojených s akvakulturou;
- podpora akvakultury s vysokou úrovní ochrany životního prostředí, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat a veřejného zdraví a bezpečnosti;
- rozvoj odborné přípravy, nových profesních dovedností a celoživotního učení; K provádění těchto opatření jsou důležité strategie pro inteligentní specializaci: zahrnují integrovaný přístup, který umožňuje začleňovat nové iniciativy a aplikace do všech stávajících hospodářských činností prostřednictvím podpory inovace, vytváření nových firem a přístupů zdola nahoru. Tyto zásady mohou tedy hrát významnou úlohu při stimulaci modrého růstu.

Rozpočet:

Objem prostředků fondu ENRF na období 2014–2020 činí 6,4 miliardy EUR. 89 % prostředků fondu je spravováno členskými státy, které je využívají ke snižování dopadu rybolovu na mořské prostředí, k poskytování více tržních nástrojů spotřebitelům i odborníkům, podpoře dobré společné správy chráněných oblastí a na pomoc drobnému rybolovu. Z toho:

- je 4340 milionů EUR přiděleno na udržitelný rozvoj rybolovu a akvakultury, včetně opatření souvisejících s uváděním na trh a zpracováváním, technické podpory, místního rozvoje a pomoci pro rybolovné oblasti;
- 580 milionů EUR je přiděleno na opatření v oblasti kontroly a prosazování s cílem monitorovat soulad se společnou rybářskou politikou a chránit spravedlivý přístup ke zdravým rybolovným zdrojům. Tato opatření zahrnují kontrolu přístupu k lovištím, intenzity rybolovu, celkového přípustného odlovu a kvót;
- 520 milionů EUR je přiděleno na financování shromažďování údajů umožňujících lepší dlouhodobé řízení rybolovu (např. pochopení a monitorování obchodně využitelných druhů a dynamiky jednodruhového i smíšeného rybolovu nebo ekologické modelování regionálních mořských oblastí);
- 71 milionů EUR je přiděleno na opatření modré ekonomiky k dosažení udržitelného růstu a tvorby pracovních míst díky mořským zdrojům v oblastech, jako je námořní dohled, lepší znalost moří a ekosystémů a odpovědné využívání nových mořských zdrojů (energie, biotechnologie apod.);
- 192,5 milionu EUR je přiděleno na kompenzaci pro nejvzdálenější regiony, jejichž loďstva se většinou skládají z malých plavidel. Evropský námořní a rybářský fond také zohledňuje zvláštní znevýhodnění nejvzdálenějších regionů prostřednictvím intenzivnější veřejné podpory a specifického systému kompenzací dodatečných nákladů na rybolov a produkty akvakultury.

Zbývajících 11 % je spravováno přímo a je určeno na podporu projektů na úrovni EU týkajících se námořních a pobřežních záležitostí, včetně územního plánování námořních prostor, mezinárodní správy a spolupráce i výměny informací a osvědčených postupů.

Víceletý finanční rámec:

Strukturální podpora společné rybářské politiky je regulována víceletým finančním rámcem, který stanoví maximální roční částky, které může EU na jednotlivé politické oblasti vynaložit. Stanoví schéma pro finanční programování a rozpočtovou kázeň, které zajišťuje, aby výdaje EU byly předvídatelné a dodržovaly dohodnuté meze, a to po dobu, která je dostatečně dlouhá na to, aby společné politiky byly účinné. Víceletý finanční rámec na období 2014–2020 je rozdělen do šesti kategorií výdajů, které odpovídají různým kategoriím činnosti, z nichž jednu představuje udržitelný růst a přírodní zdroje, do níž spadá společná rybářská politika a která má rozpočet ve výši 420 miliard EUR. Dne 2. května 2018 zveřejnila Komise svůj návrh VFR na období 2021–2027 a dne 12. června 2018 zveřejnilo GRŘ MARE svůj návrh týkající se fondu ENRF, který obsahoval následující klíčové priority:

- podporu udržitelného rybolovu a zachování mořských biologických zdrojů;
- příspěvek k zabezpečení potravin v Unii prostřednictvím udržitelné a konkurenceschopné akvakultury a trhů;
- vytvoření podmínek pro růst udržitelné modré ekonomiky a podporu prosperujících pobřežních komunit;
- posilování mezinárodní správy oceánů a vytvoření podmínek pro existenci bezpečných, zajištěných, čistých a udržitelně řízených moří a oceánů.

ÚLOHA EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Parlament hlasuje jak o rozpočtu, tak o udělení absolutoria za jeho plnění. Spolunormotvůrci o návrhu týkajícím se ENRF hlasují řádným legislativním postupem. Parlament na výdaje EU prostřednictvím ESI fondů dohlíží při každoročním postupu udělování absolutoria.

Dne 6. července 2016 Parlament projednal a přijal zprávu z vlastního podnětu o přípravě povolebního přezkumu víceletého finančního rámce na období 2014–2020^[1], což byl jeho příspěvek k tomuto procesu předtím, než Komise představí přezkum víceletého finančního rámce v polovině období. Dne 11. listopadu 2017 odhlasoval Výbor pro rybolov své stanovisko pro Rozpočtový výbor k příštímu VFR: příprava postoje Parlamentu k VFR po roce 2020.

Dne 13. března 2019 přijal Parlament legislativní usnesení o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 508/2014, pokud jde o některá pravidla týkající se ENRF, v souvislosti s vystoupením Spojeného království z Unie^[2]. Toto nařízení EU se vztahuje na ENRF v probíhajícím období 2014–2020.

Dne 4. dubna 2019 přijal Parlament legislativní usnesení o nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském námořním a rybářském fondu na období 2021–2027^[3]. Tento fond by se měl zaměřit na směřování finančních prostředků z rozpočtu Unie na podporu společné rybářské politiky, unijní námořní politiky a unijních mezinárodních závazků v oblasti správy oceánů.

Carmen-Paz Martí
05/2019

---

[1]Úř. věst. C 101, 16.3.2018, s. 64.

[2]P8_TA-PROV(2019)0183.

[3]P8_TA(2019)0343.

